

ภาวะกระแสไหล

ฉบับที่ 5/2569

นโยบายลดค่าครองชีพ ของรัฐบาล

จัดทำโดย

นางสาวปรีวรรณ สุวรรณสุนย์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ

นโยบายลดค่าครองชีพของรัฐบาล

นับตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา ระบบเศรษฐกิจประเทศไทยเผชิญความท้าทายจากวิกฤตโควิด-19 สงครามและการเปลี่ยนแปลงภูมิรัฐศาสตร์ ปัญหาเชิงโครงสร้าง และหนี้ครัวเรือนสูง ทำให้การเติบโตเศรษฐกิจมีภาวะชะงักบางครั้ง แม้ภาคการท่องเที่ยวและการบริโภคจะฟื้นตัวได้ดีในบางช่วง แต่การลงทุนภาคเอกชนยังคงชะลอตัว และการส่งออกผันผวน จากข้อมูลสถิติรายงานผลผลิตภันต์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ในปี 2563 หดตัวอย่างรุนแรงร้อยละ -6.1 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ภาคการท่องเที่ยวหยุดชะงักและการส่งออกติดลบ ปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 1.5 โดยเริ่มฟื้นตัวอย่างจำกัดจากการส่งออกสินค้าและการสนับสนุนจากภาครัฐ ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 2.5 เศรษฐกิจเริ่มปรับตัวดีขึ้นหลังเปิดประเทศและการท่องเที่ยวมีการเติบโตอีกครั้ง ปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 1.9 ซึ่งต่ำกว่าที่คาดการณ์ เนื่องจากภาคการผลิตอุตสาหกรรมชะลอตัวและการเบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้า ปี 2567 ขยายตัวร้อยละ 2.5 ขับเคลื่อนโดยการท่องเที่ยว และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การแจกเงินกลุ่มเปราะบางในช่วงปลายปี ปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 2.6 โดยมีแรงขับเคลื่อนหลักจากภาคการท่องเที่ยว การบริโภคและการลงทุนภายในประเทศ แต่ยังคงมีความเสี่ยงจากการส่งออกที่ชะลอตัว มาตรการภาษีของสหรัฐอเมริกา และเศรษฐกิจโลก

ตลอดหลายปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยเริ่มชะลอตัวและเติบโตในระดับต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เปรียบเทียบจาก GDP ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงาน พบว่า 5 อันดับแรกของประเทศที่มี GDP สูงสุด ในปี 2568 คือ เวียดนาม (ร้อยละ 7.9) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 5.5) อินโดนีเซีย (ร้อยละ 5.1) สิงคโปร์ (ร้อยละ 4.4) และมาเลเซีย (ร้อยละ 4.4) ขณะที่ไทยอยู่ในอันดับที่ 8 ขยายตัวร้อยละ 2.6 สถานการณ์ดังกล่าวทำให้คุณภาพชีวิต รายได้ประชาชน และความสามารถในการแข่งขันไทยเริ่มตามหลังประเทศต่าง ๆ อย่างน่าเป็นห่วงว่า จะสามารถยกระดับ GDP ให้เติบโตได้มากกว่าร้อยละ 5 ต่อปีอย่างต่อเนื่องอย่างไร เพื่อให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง เนื่องจากเศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคบริการเป็นหลัก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงสูงและผันผวนตามปัจจัยภายนอก และอาจทำให้ละเลยการพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นที่สามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวมากกว่า จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ไทยติดอยู่กับดักรายได้ปานกลางมานาน

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้รัฐบาลทุกสมัยได้พยายามกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศด้วยมาตรการหลาย ๆ ด้าน ในสมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายด้านสวัสดิการและการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านการโอนเงินเพื่อลดภาระค่าครองชีพ มาตรการกระตุ้นการบริโภค เช่น โครงการ "คนละครึ่ง" "เราเที่ยวด้วยกัน" "ช้อปดีมีคืน" เพื่อพยุงเศรษฐกิจในช่วงวิกฤตโควิด 19 และกระตุ้นการใช้จ่ายในประเทศ ส่วนรัฐบาลนายเศรษฐา ทวีสิน และนางสาวแพทองธาร ชินวัตร ได้ออกนโยบายโครงการดิจิทัลวอลเล็ต 10,000 บาท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมให้เติบโตอย่างรวดเร็ว และส่งเสริมการบริโภคระดับท้องถิ่น ผลักดันค่าแรงขั้นต่ำ 600 บาท เพื่อแก้ปัญหาโครงสร้างรายได้ของคนไทยที่มีปัญหา “รวยกระจุก จนกระจาย” และลดความเหลื่อมล้ำ การพักหนี้เกษตรกรเป็นการลดภาระทางการเงินและเพิ่มสภาพคล่องให้กับเกษตรกรที่ประสบปัญหาหนี้สิน ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานให้แก่ประชาชน ผ่านการบริหารจัดการราคา ทั้งค่าไฟฟ้า ค่าก๊าซหุงต้ม และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม แก้ปัญหาหนี้นอกระบบเพื่อลดดอกเบี้ยและมูลหนี้ที่ไม่เป็นธรรม รวมถึงไกล่เกลี่ยหนี้ให้กับลูกหนี้นอกระบบ โครงการบ้านเพื่อคนไทยที่มุ่งแก้ปัญหาการเข้าถึงที่อยู่อาศัยของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย

และชนชั้นกลางระดับล่าง ผ่านการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยราคาประหยัด การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และเงื่อนไขการผ่อนชำระที่เหมาะสม รวมถึงการพัฒนาที่อยู่อาศัยในทำเลที่มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบขนส่งรองรับ เพื่อให้ประชาชนสามารถมีบ้านหลังแรกเป็นของตนเองอย่างยั่งยืน การปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือน ทั้งระบบในโครงการคุณสู้เราช่วย ที่มุ่งช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยและผู้ประกอบการเอสเอ็มอีรายเล็กที่ประสบปัญหาการชำระหนี้

ต่อมาในสมัยนายอนุทิน ชาญวีรกูล ดำรงนายกรัฐมนตรี ในปี 2568 จึงได้ประกาศมาตรการเร่งด่วน (Quick Win) เพื่อรักษาสถานะเศรษฐกิจของไทยภายใต้ข้อจำกัดระยะเวลาของรัฐบาล อาทิ โครงการคนละครึ่งพลัส เฟส 1 มุ่งเน้นช่วยบรรเทาภาระค่าครองชีพในชีวิตประจำวันให้แก่ประชาชน ให้มีกำลังในการใช้สอยมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มการบริโภคที่จะสร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบประมาณ 88,000 ล้านบาท มาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ ให้นักท่องเที่ยวไทยกลับมาเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเมืองรอง จะเห็นได้ว่า มาตรการทางเศรษฐกิจของแต่ละรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อลดค่าครองชีพ บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและผู้มีรายได้น้อย กระตุ้นการบริโภคและเพิ่มเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจผ่านการช่วยเหลือด้านพลังงาน การอุดหนุนราคาสินค้าจำเป็น (บัตรสวัสดิการ) และการจัดโปรโมชั่นลดราคาเพื่อให้ประชาชนมีกำลังซื้อและช่วยให้เศรษฐกิจโดยรวมฟื้นตัวมากขึ้น

สวนดุสิตโพลทำการสำรวจเรื่อง “คนไทยกับนโยบายลดค่าครองชีพ” เพื่อสำรวจความเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 1,216 คน เมื่อเดือนตุลาคม 2568 เพื่อสอบถามการเข้าร่วมโครงการภาครัฐที่ช่วยลดภาระค่าครองชีพ ความพึงพอใจในแต่ละโครงการ ความคาดหวังให้รัฐบาลดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพของประชาชนในระยะยาว และนโยบายประชานิยมที่อาจมีความได้เปรียบในการเลือกตั้ง สามารถสรุปผลการสำรวจ ดังนี้

1. โครงการภาครัฐที่ประชาชนเข้าร่วมเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพ

โครงการภาครัฐ	ร้อยละ
คนละครึ่ง (รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)	76.43
คนละครึ่งพลัส (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล)	42.16
เงินดิจิทัล 10,000 บาท (รัฐบาลพรรคเพื่อไทย)	33.61
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	28.30
เราเที่ยวด้วยกัน/เที่ยวไทยคนละครึ่ง	26.06

หมายเหตุ: สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2. ความคิดเห็นว่าโครงการภาครัฐที่ช่วยแก้ปัญหาปากท้องและลดภาระค่าครองชีพ

ความคิดเห็นต่อโครงการภาครัฐ	ร้อยละ
ช่วยได้	78.04
ช่วยไม่ได้	21.96
รวม	100.00

3. ความเห็นต่อโครงการภาครัฐที่ประชาชนชื่นชอบมากที่สุด

โครงการภาครัฐ	ร้อยละ
คนละครึ่ง (รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)	69.31
คนละครึ่งพลัส (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล)	30.77
เงินดิจิทัล 10,000 บาท (รัฐบาลพรรคเพื่อไทย)	33.03
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	18.31
เราเที่ยวด้วยกัน/เที่ยวไทยคนละครึ่ง	29.52

หมายเหตุ: สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4. สิ่งที่ยากให้รัฐบาลดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพของประชาชนในระยะยาว

ประเด็นที่ต้องการเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพในระยะยาว	ร้อยละ
ควบคุมราคาสินค้าให้เหมาะสม	61.92
เพิ่มมาตรการช่วยเหลือเฉพาะกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ ผู้มีรายได้น้อย	56.79
ขยายโครงการคนละครึ่งให้ครอบคลุมทั่วประเทศ	49.67

หมายเหตุ: สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

5. ความเห็นต่อนโยบายประชานิยมในแต่ละพรรคการเมืองกับความได้เปรียบในช่วงการเลือกตั้ง

นโยบายประชานิยมของพรรคการเมืองกับความได้เปรียบในช่วงการเลือกตั้ง	ร้อยละ
ได้เปรียบ	67.43
ไม่ได้เปรียบ	23.52
ไม่แน่ใจ	9.05
รวม	100.00

จากข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า โครงการของภาครัฐที่เป็นมาตรการลดภาระค่าครองชีพที่ประชาชนเข้าร่วมมากที่สุด คือ โครงการคนละครึ่ง (รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ร้อยละ 76.43 โครงการคนละครึ่งพลัส (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) ร้อยละ 41.16 โครงการเงินดิจิทัล 10,000 บาท (รัฐบาลพรรคเพื่อไทย) ร้อยละ 33.61 โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 28.30 และโครงการเราเที่ยวด้วยกัน/เที่ยวไทยคนละครึ่ง ร้อยละ 26.06 ตามลำดับ เมื่อสอบถามความชื่นชอบโครงการของรัฐบาลใน 3 ลำดับแรก คือ โครงการคนละครึ่ง (รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ร้อยละ 69.31 โครงการเงินดิจิทัล 10,000 บาท (รัฐบาลพรรคเพื่อไทย) ร้อยละ 33.03 และโครงการคนละครึ่งพลัส (รัฐบาลนายอนุทิน ชาญวีรกูล) ร้อยละ 30.77 โดยเห็นว่าโครงการของภาครัฐสามารถช่วยแก้ปัญหาปากท้องและลดภาระค่าครองชีพได้มากถึงร้อยละ 78.04 ทั้งนี้ เรื่องที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้รัฐบาลดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพของประชาชนในระยะยาว คือ ควบคุมราคาสินค้าให้เหมาะสม ร้อยละ 61.92 เพิ่มมาตรการช่วยเหลือเฉพาะกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ ผู้มีรายได้น้อย ร้อยละ 56.79 และขยายโครงการคนละครึ่งให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ร้อยละ 49.67 และเมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น พรรคการเมืองที่มีนโยบายประชานิยมจะมีความได้เปรียบสูงถึงร้อยละ 67.43 ไม่ได้เปรียบ ร้อยละ 23.52 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 9.05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายลดค่าครองชีพซึ่งเป็นการศึกษานโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล พบว่าในงานวิจัยของสุนิสา โพธิ์ศรี และคณะ (2568) เรื่อง นโยบายประชานิยมของรัฐบาลแพทองธาร ชินวัตร : กรณีศึกษาเงินดิจิทัลวอลเล็ต อธิบายว่านโยบายเงินดิจิทัลวอลเล็ต (Digital Wallet Policy) เป็นนโยบาย

ประชานิยมรูปแบบหนึ่งของรัฐบาลนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มกำลังซื้อของประชาชน โดยให้เงินดิจิทัลจำนวน 10,000 บาท ผ่านแอปพลิเคชัน "ดิจิทัลวอลเล็ต" แก่ประชาชนอายุ 16 ปีขึ้นไป เพื่อใช้จ่ายในร้านค้าที่กำหนดจากที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเงิน (Digital Finance) และสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวยังเผชิญข้อถกเถียงในหลายด้าน เช่น ความเข้าใจในนโยบาย พบว่า มีการสื่อสารนโยบายไม่ทั่วถึง ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงสิทธิได้เต็มที่ การกำหนดกลุ่มผู้ได้รับสิทธิยังไม่ชัดเจนและไม่จำเพาะ ทำให้การกระจายเงินไม่ตรงจุดและขาดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ขาดความคุ้มค่าเชิงโครงสร้างในระยะยาว เนื่องจากขาดการบูรณาการกับนโยบายสร้างอาชีพ การพัฒนาทักษะ และการลงทุนที่ยั่งยืน ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล การบริหารแบบรวมศูนย์ และการตรวจสอบที่ไม่เป็นระบบ ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนและประสิทธิภาพของนโยบาย นโยบายเงินดิจิทัลวอลเล็ตจึงถูกมองว่าเป็นการออกแบบนโยบายที่ไม่เฉพาะเจาะจงและไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการศึกษาและประเมินผลอย่างรอบด้าน

ภาสกรณ วัฒนพฤกษ์ และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และความยากจนภายใต้นโยบายร้านสวัสดิการแห่งรัฐ (2564) พบว่า รัฐบาลช่วยเหลือจัดให้มีร้านธงฟ้าเพื่อพัฒนาท้องถิ่น คือ ร้านสวัสดิการแห่งรัฐ (Provincial Welfare Store) ที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน สำหรับนำมาใช้ขับเคลื่อนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความยากจนของประเทศไทย ร้านสวัสดิการแห่งรัฐเป็นสวัสดิการที่ตรงจุด สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน โดยจัดให้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้กับคนจนทั่วประเทศสามารถอุดหนุนซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคตามวงเงินที่กระทรวงการคลังจัดสรรให้ในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นการช่วยลดปัญหาความยากจน และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของผู้ที่มีรายได้น้อย ให้เข้าถึงสวัสดิการที่รัฐบาลช่วยเหลือทางด้านสังคม (Social Assistance) ซึ่งแนวทางร้านสวัสดิการแห่งรัฐมีจุดเด่น คือ อยู่ในชุมชนใกล้ที่อยู่อาศัยของผู้บริโภค ทำให้สะดวกในการใช้บริการ และมีราคาย่อมเยาจึงตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี พบว่าประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการเนื่องจากสามารถซื้อของในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ช่วยลดภาระค่าครองชีพได้ ต้องการให้รัฐดำเนินโครงการต่อพร้อมจำนวนยอดวงเงินที่สูงขึ้น โครงการดังกล่าวภาครัฐได้ส่งเสริมให้ภาคเอกชน และประชาสังคมร่วมเป็นเครือข่ายในฐานะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ภาครัฐจะต้องสำรวจความต้องการ ปัญหา ให้ความรู้ และหาวิธีสื่อสารให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และผู้ประกอบการร้านสวัสดิการแห่งรัฐตระหนักเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอวิธีในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และความยากจนภายใต้นโยบายร้านสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการลดความเหลื่อมล้ำ และความยากจนของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ภคอร จตุพรธนภัทร ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายหาเสียงของพรรคพลังประชารัฐ : บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (2566) พบว่า นโยบายดังกล่าวเป็นมาตรการบรรเทาค่าครองชีพเพิ่มเงินช่วยเหลือผู้พิการ เกษตรกร ผู้ปกครอง ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ผู้มีรายได้น้อย ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเพิ่มเงินช่วยเหลือแก่ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 80.84 เห็นด้วยเพราะประชาชนผู้มีรายได้น้อยจะได้นำเงินไปใช้จ่ายเป็นค่าครองชีพ ทว่าจุดอ่อนของโครงการบัตรสวัสดิการ คือ การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มีเกณฑ์ในการประกอบการพิจารณาจริง แต่บุคคลที่เป็นตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่และเลือกพิจารณาให้ญาติหรือคนรู้จัก

ของตัวเองก่อน ทำให้การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับสิทธิส่วนหนึ่งไม่ได้อยู่ในเกณฑ์ การดำเนินการ อาจไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด ตลอดจนยังมีช่องว่างให้ผู้ถือบัตรนำบัตรไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น การรูดบัตรเพื่อขอรับเงินสดเพื่อไปใช้จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน อาจเป็นสิ่งที่สะท้อนว่าโครงการ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนได้ทั้งหมด

เปรมณัช โภชนสมบูรณ์ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลนโยบายของกระทรวงการคลัง ในโครงการ “คนละครึ่ง” ที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชน : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจกับการซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลง และร้านค้าพึงพอใจกับยอดขายที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันนำเข้ามาจากแอปพลิเคชันเป่าตั้งใช้งานง่าย งบประมาณที่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์โควิด 19 กระบวนการเป็นการบริหารจัดการของกระทรวงการคลังเป็นไปตามกฎระเบียบและสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจ ได้ในระดับหนึ่ง ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น เนื่องจากสามารถตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น ผลลัพธ์ ของโครงการช่วยแบ่งเบาภาระค่าครองชีพได้ในระดับหนึ่ง แต่มีปัญหาเรื่องการเก็บภาษีย้อนหลัง การกระจาย สิทธิโครงการไม่ทั่วถึง เนื่องจากประชาชนบางกลุ่มไม่มีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิได้

ส่วนงานวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ใช้บริการโครงการคนละครึ่งผ่านแอปพลิเคชันเป่าตั้ง (2564) ของเอกภาคย์ คงมาลัย และชาญชัย จิวจินดา พบว่าโครงการคนละครึ่งระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เป็นโครงการในลักษณะร่วมจ่ายระหว่างประชาชนที่เข้าร่วมโครงการกับรัฐบาล สามารถสร้างรายได้ ให้ผู้ประกอบการรายย่อยอย่างน้อย 100,000 ร้านค้า มีเงินหมุนเวียนในระบบ 100,042 ล้านบาท โดยแบ่ง เป็นเงินที่ประชาชนใช้จ่าย 51,214 ล้านบาท และภาครัฐร่วมจ่าย 48,828 ล้านบาท การใช้จ่ายผ่านระบบ แอปพลิเคชันเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้กับประชาชนทุกระดับจนถึงระดับฐานราก ให้สามารถใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยี เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนาให้สังคมไทยเดินหน้าสู่สังคมดิจิทัล (Digital Society) ขณะเดียวกันเป็นการลดการใช้เงินสดเพื่ออุปทานสู่สังคมไร้เงินสดในอนาคต และมีความคาดหวังให้ต่ออายุ โครงการออกไปเนื่องจากเห็นว่า โครงการคนละครึ่งมีประโยชน์ช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับ ผู้ประกอบการรายย่อย อย่างไรก็ตาม การใช้งานผ่านแอปพลิเคชันเป่าตั้งเกิดปัญหา อาทิ เว็บไซต์การลงทะเบียนขัดข้อง ขั้นตอนการชำระเงินไม่สามารถสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการได้ จึงตัดสินใจชำระค่าสินค้า ในช่องทางอื่นแทน ควรมีการปรับปรุงแอปพลิเคชันให้มีประสิทธิภาพและมีความเสถียร ให้สามารถรองรับ ปริมาณการเข้าใช้พร้อมกันเป็นจำนวนมากได้

จากผลสำรวจแบบสอบถามและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า นโยบายลดค่าครองชีพ ที่ผ่านโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่จะช่วยลดปัญหาค่าครองชีพอย่างเป็นรูปธรรมต้องเป็นโครงการที่มุ่งหวัง ให้ประชาชนมีการใช้จ่ายจริงให้เกิดการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจในตลาด และรัฐต้องควบคุมราคาสินค้า หรือสนับสนุนเงินในบางส่วนเพื่อจูงใจกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่าย เช่น โครงการคนละครึ่ง เงินดิจิทัล 10,000 บาท บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในโครงการดังกล่าว สามารถช่วยลดภาระค่าครองชีพ ได้ในการซื้อสินค้าราคาถูก และใช้จ่ายได้ทุกที่ ในขณะที่โครงการเราเที่ยวด้วยกัน/เที่ยวไทยคนละครึ่งได้ระบุ จำนวนสิทธิที่ได้รับ การกำหนดถึงการห้ามใช้สิทธิในจังหวัดตามภูมิลำเนาหรือตามบัตรประชาชนของผู้ใช้สิทธิ เน้นการสนับสนุนการท่องเที่ยวในเมืองรองและวันธรรมดาเป็นหลัก จึงอาจเป็นข้อจำกัดที่ประชาชนไม่ได้รับ ประโยชน์การลดค่าครองชีพจากโครงการเราเที่ยวด้วยกัน/เที่ยวไทยคนละครึ่งได้อย่างทั่วถึง และเห็นว่า นโยบายการท่องเที่ยวเป็นเรื่องลำดับรอง หากเทียบกับนโยบายลดค่าครองชีพอื่นอย่างโครงการคนละครึ่ง เงินดิจิทัล 10,000 บาท บัตรสวัสดิการแห่งรัฐซึ่งเป็นนโยบายกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายและซื้อสิ่งของจำเป็น

ในชีวิตประจำวันซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากกว่า เช่นเดียวกับนโยบายรัฐบาล นายอนุทิน ชาญวีรกูล ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งปี 2569 ได้เสนอนโยบายประชานิยมมากขึ้น โดยเฉพาะมาตรการลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน เช่น นโยบายค่าไฟฟ้าต่ำกว่า 3 บาท/หน่วย สำหรับ 200 ยูนิตแรก คาดว่าจะใช้วงเงินประมาณ 6.3 หมื่นล้านบาท/ปี โครงการคนละครึ่งพลัส เฟส 2 การปรับโครงสร้างหนี้เสียของประชาชน สำหรับคนที่มีหนี้เสีย (NPL) วงเงินต่ำกว่า 1 แสนบาท โดยใช้เงินกองทุนฟื้นฟูสถาบันการเงิน (FIDF) เข้ามาช่วยปรับโครงสร้างหนี้ควบคู่กับการให้ความรู้ทางการเงินซึ่งเป็นโครงการที่จะเข้ามาทำต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายแก้หนี้สินให้กับประชาชนที่มีหนี้ NPL ต่ำกว่า 1 แสนบาท มีเป้าหมาย 1.3 ล้านคน ตลอดจนการผลักดันนโยบายรถไฟไฟฟ้า 40 บาทตลอดสายควบคู่กับการผลักดันระบบตั๋วร่วมจะช่วยลดภาวะตึงเครียดจากสงครามตะวันออกกลาง อย่างไรก็ตาม นโยบายลดค่าครองชีพของรัฐบาลเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ที่ช่วยลดรายจ่าย หรือการตรึงราคาสินค้าให้เหมาะสม แต่การส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตดีในระยะยาวนั้น จำเป็นต้องดำเนินการในระดับนโยบายรัฐ ซึ่งไม่เฉพาะแต่เพียงการสนับสนุนในรูปของตัวเงินเพื่อให้ประชาชนใช้จ่ายเพียงอย่างเดียว แต่ควรมีมาตรการอื่นควบคู่ไปพร้อมกัน ตลอดจนการปรับตัวด้านพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของประชาชน คือ การเพิ่มความสามารถในการหารายได้ผ่านการพัฒนาทักษะและการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อให้รายได้เติบโตเร็วกว่าอัตราเงินเฟ้อและราคาสินค้า ดังนี้

1. สร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจและรับทราบถึงประโยชน์ รวมถึงความจำเป็นของการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) สร้างการเรียนรู้ให้กับประชาชนจนถึงระดับรากหญ้าให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี รวมถึงทักษะงานฝีมือและบริการ ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพื่อให้มีรายได้เพิ่มหลายทาง

2. จูงใจให้ประชาชนใช้จ่ายเงินกับร้านค้ารายเล็ก การสนับสนุนร้านเล็กจะทำให้ร้านเล็กเป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้น มีฐานลูกค้าและเป็นการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนได้อย่างแท้จริง

3. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้กับสินค้าหรือบริการภายในประเทศ (Local Content) หรืออาจต้องมีการกำหนดเป็นมาตรการที่ชัดเจน เพื่อให้ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก สร้างงานลดการว่างงาน ลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมการขายสินค้าออนไลน์และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในระดับท้องถิ่น เพื่อลดปัญหาพ่อค้าคนกลางและขยายตลาดสู่ระดับสากลเพิ่มมากขึ้น

4. ปฏิรูปสวัสดิการแบบพุ่งเป้า (Targeted Social Safety Net) สร้างฐานข้อมูลสวัสดิการขนาดใหญ่ ให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อคัดกรองความช่วยเหลือให้ตรงจุด (Targeted Subsidy) แทนการช่วยแบบเหมาเข่ง ทำให้งบประมาณถูกใช้ไปกับกลุ่มเปราะบางทางสังคม และสามารถนำงบประมาณที่เหลือไปพัฒนาระบบสาธารณสุขและปฐมวัย นอกจากนี้ ควรนำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาใช้ในการวางแผนและติดตามผลการพัฒนาชุมชนให้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมสังคม

5. สร้างความเข้มแข็งผ่าน "กลไกทุนชุมชน" ในรูปแบบการออมและการบริหารเงินทุน ส่งเสริมศักยภาพคณะกรรมการกองทุนชุมชนและกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้บริหารจัดการเงินทุนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแหล่งทุนในการสร้างอาชีพและลดความเสี่ยงทางการเงินของครัวเรือน

6. สร้างพฤติกรรมออมให้กับประชาชนเป็นนิสัย โดยส่งเสริมตั้งแต่ในวัยเรียน เช่น การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ทำให้เป็นภาพรวมของรายจ่ายทั้งหมดเพื่อตัดส่วนรายการฟุ่มเฟือยออกไป มีการวางแผนการเงินแบบ 50-30-20 แบ่งสัดส่วนรายได้เป็นค่าใช้จ่ายจำเป็น (ร้อยละ 50) ความต้องการส่วนตัว (ร้อยละ 30) และเงินออม/ชำระหนี้ (ร้อยละ 20) รวมถึงออมเงินสำรองฉุกเฉินที่ควรมีอย่างน้อย 12-24 เดือน เพื่อรับมือกับวิกฤตเศรษฐกิจที่ไม่คาดคิด

7. ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่ห่างไกลผ่านอัตลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและวิถีชีวิตยั่งยืน เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง

8. สร้างเครือข่ายและพันธมิตร (Partnerships) โดยคัดเลือกและพัฒนาหน่วยงานภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการเพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการและขยายเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ เร่งบูรณาการประชารัฐเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการแบ่งปันพื้นที่ส่วนกลางและทรัพยากรในการสร้างรายได้ร่วมกันสำหรับยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ให้สูงขึ้น

9. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรกำหนดเป้าหมายเงินเพื่อที่ร้อยละ 1-3 เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาสินค้าและป้องกันไม่ให้เกิดค่าครองชีพพุ่งสูงจนเกินไป จะทำให้อำนาจการซื้อของผู้บริโภคคงที่และลดภาระค่าใช้จ่าย โดยให้ดำเนินการควบคู่กับมาตรการการคลังร่วมด้วย อาทิ ลดภาษี ตรึงราคาสินค้า เพิ่มเงินอุดหนุน จะเป็นการลดภาระต้นทุนสินค้าโดยตรง

โดยสรุป การแก้ไขปัญหาค่าครองชีพนอกจากข้อเสนอแนะข้างต้นแล้ว ควรเน้นการพัฒนาแบบระยะยาวเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้ดีขึ้น (Better Living Standard) ซึ่งเป็นการส่งเสริมการครองชีพแบบองค์รวมครอบคลุมการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพรอบด้าน คือ การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่าง ๆ ด้วยการวัดการประเมินมาตรฐานการครองชีพผ่านเครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ อัตราการจ้างงาน อำนาจการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ปัจจัยคุณภาพชีวิตเชิงวัตถุ คือ การเข้าถึงระบบสาธารณสุขอุปโภคพื้นฐาน เช่น มีน้ำสะอาดเพื่อบริโภค ระบบไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ตที่ทั่วถึง การบริการสาธารณสุขอย่างเท่าเทียม มีที่อยู่อาศัยและอาหารที่เหมาะสม ปัจจัยทางสังคมคือมีอายุขัยเฉลี่ย อัตราการรู้หนังสือ และความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน และมีดัชนีการพัฒนามนุษย์เป็นไปตามที่องค์การสหประชาชาติกำหนด ซึ่งการยกระดับมาตรฐานการครองชีพควรมีการพัฒนาควบคู่กับคุณภาพชีวิตจะเป็นการสร้างความมั่งคั่งของการดำรงชีพที่สมดุลและยั่งยืน

บรรณานุกรม

- ก้องภพ วงศ์แก้ว. (2568). **แก้ปัญหารายได้ผ่านการพัฒนาภาคบริการ**. สืบค้น 24 ธันวาคม 2568 จาก <https://thaipublica.org/2025/02/kongphop-wongkaew-service-sector-development-boosting-income/>
- GDP ไทย โดต่ำไปหรือเปล่า ดร.ประทีป ต้มติธรรม แนะนำ วิธีเพิ่ม GDP เกิน 5% ต่อปี**. (2568). สืบค้น 6 มีนาคม 2569 จาก https://www.workpointtoday.com/supalai-785012-2?fbclid=IwY2xjawO4QsVleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFmZmxKSGlKNkZCSWkwS1Fmc3J0YwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHh-5pw88M-E0bkjkkJgShkG_68PE0I6Woqe_W9rr95HJNiTLjD_6zc2WkBFb_aem_TyPtXHZmVu0oLmlxGMy_9w
- GDP อาเซียน 2568-2569! ไทยอยู่อันดับไหนใน 6 ประเทศคู่แข่ง?**. (2568). สืบค้น 5 มีนาคม 2569 จาก https://www.efinancethai.com/efinReview/efinReviewMain.aspx?name=er_202502201340
- เทียบขนาดเศรษฐกิจ 10 ชาตอาเซียน ไทยเบอร์ 2 แต่น่าห่วงจีดีพีโตรั้งท้าย**. (2567). สืบค้น 24 ธันวาคม 2568 จาก <https://www.thansettakij.com/business/economy/590497>
- ธีรวัฒน์ หวังจิตธีรกุล, และ ชญาดา จิรกิตติถาวร. **ส่องนโยบายเศรษฐกิจ 3 รัฐบาล “พยายามกระตุ้นแต่สำเร็จน้อย”**. (2568). สืบค้น 24 ธันวาคม 2568 จาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/economy-209>
- เปรมณัช โภชนสมบูรณ์. (2567). การประเมินผลนโยบายของกระทรวงการคลังในโครงการ “คนละครึ่ง” ที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชน: กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. **วารสารธรรมเพื่อชีวิต**, 30(2), 135-150.
- เปิดบันทึกการเดินทาง 5 ปี ของการดำเนินนโยบายในยุคแห่งความท้าทายบทบาทผู้ว่า รพท. ของ ดร.เศรษฐพุฒิ**. (2568). สืบค้น 10 มีนาคม 2569 จาก <https://today.line.me/th/v3/article/zNkYDvk>
- เปิดนโยบายแก้หนี้-ลดค่าครองชีพ 'ภูมิใจไทย' ดันคนละครึ่งปลัสเฟส 2 'หั่นค่าไฟ 3 บาท'**. (2569). สืบค้น 16 มีนาคม 2569 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/economics/1220383>
- ภคอร จตุพรธนภัทร. (2566). นโยบายหาเสียงของพรรคพลังประชารัฐ: บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ. **วารสารการบริหารการจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน**, 1(2), 185-197
- ภาสกรณั วัฒนพฤกษ์, และ คณะ. (2568). กระบวนการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และความยากจนภายใต้นโยบายร้านสวัสดิการแห่งรัฐ. **วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**, 5(3), 25-33.
- ภาพรวมเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน โอกาส ความท้าทาย และแนวทาง**. (2568). สืบค้น 10 มีนาคม 2569 <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/428723>

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2568). **แนวโน้มเศรษฐกิจและการเงินไทยปี 2568**. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2569 จาก <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Th-Econ-FB-10-01-24.aspx>
- เศรษฐกิจไทยหวังพึ่งพา ภาคท่องเที่ยวมากเกินไป กลับกลายเป็นดาบสองคม**. (2568). สืบค้น 24 ธันวาคม 2568 จาก <https://www.amarintv.com/spotlight/economy/508234>
- สวนดุสิตโพล. (2568). **คนไทยกับนโยบายลดค่าครองชีพ**. สืบค้น 1 มีนาคม 2569 จาก https://dusitpoll.dusit.ac.th/UPLOAD_FILES/POLL/2568/PS-2568-1761452974.pdf
- สุนิสา โพธิ์ศรี, และคณะ. (2568). นโยบายประชานิยมของรัฐบาลแพทองธาร ชินวัตร: กรณีศึกษาเงินดิจิทัลวอลเล็ต. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(6), 77-90.
- เอกภาคย์ คงมาลัย, และ ชาญชัย จิวจินดา. (2564). ความคาดหวังของผู้ใช้บริการโครงการคนละครึ่งผ่านแอปพลิเคชันเป๋าตัง. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 7(1), 65-79.
- Kelly, C.R. (2025). **Standard of Living: Definition, How to Measure, and Example**. Retrieved March 5, 2026 from <https://www.investopedia.com/terms/s/standard-of-living.asp>